

Extreme regenval domper voor vlasteelt die de laatste jaren sterk groeit

Vlas is hot. De teelt van het landbouwgewas zit de laatste jaren enorm in de lift. Juist nu de sector de wind in de zeilen heeft, gooit extreme neerslag roet in het eten. Door de stortbuien van de afgelopen weken moeten de oogstende telers hun opbrengstverwachtingen bijstellen. We spraken een aantal getroffen telers alsook een Gentse ondernemer die een boot van vlas ontwikkelde. Industriële toepassingen van vlasvezel verklaren mede de heropleving.

🕒 28 JULI 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 29 JULI 2021 12:20

Lees meer over:

[klimaat](#)

[economie](#)

“Mogelijks hebben we dit jaar tientallen procent productieverval”, vertelt vasteler Patrick Michiels die in Wallonië en Vlaanderen op 350 hectare vlas teelt. Door de grote regenval in de tweede helft van juli is veel vlas neergevallen. “En legering betekent kwaliteitsverlies en het bemoeilijkt ook de oogst”, aldus Michiels die tijdens een telefonisch interview zijn vlas oogst in Henegouwen.

De vasteler komt zelf uit Deinze, en kent verhalen van collega-telers die in de regio Luik door rivieroverstromingen hele vlasvelden verloren hebben. “Daar hebben regen en modder het vlas meegenomen en is er niets meer van het gewas te zien. Ook wij hebben percelen die blank hebben gestaan, waardoor de machines het land niet op kunnen.”

“**Vorig jaar viel er tijdens de teelt op 100 dagen 70 liter water, dit jaar was dat tot 400 liter**

Thomas Picavet - Vasteler in Waals- en Vlaams-Brabant

Jan Sijnave, directeur van het Belgisch Vlasverbond, stelt dat de uitval nog hoger kan uitpakken mede door het noodweer in Wallonië. “Drie vierde van het Belgische vlasareaal situeert zich in Wallonië en is ook nog eens geconcentreerd in de sterk getroffen streken van de leemstreek en Condroz tussen Waver en Luik.”

Door regen zijn grote gedeeltes vlas plat gevallen

Teelt duurt exact 100 dagen

Ook Thomas Picavet (33) met percelen in Waals en Vlaams Brabant spreekt van een sterk verminderde opbrengst. De jonge vlasteler heeft in twee jaar tijd twee uitersten van de klimaatopwarming gezien. “Vorig jaar viel er tijdens de teelt op 100 dagen tijd 70 liter water, dit jaar was dat tot 400 liter.” Sijnave vult aan dat de vlasteelt gediend is bij een gematigd en zacht wisselend klimaat. De klimaatverandering speelt de teelt de laatste jaren duidelijk parten.” Vlas is een korte teelt. De inzaai vindt in april-mei plaats en 100 dagen later wordt er geoogst. Daarbij worden de planten met wortel en al uit de grond getrokken. Het is ook daarom dat platliggend vlas de oogst ernstig vertraagt. “Ook hebben we tijdens het oogsten veel regen waardoor het traag verloopt”, vertelt Picavet die op 17 juli gestart is en in de eerste week van augustus vlas van de laatste hectare hoopt binnen te hebben.

"Binnen hebben" is in deze context een misleidende uitdrukking: vlas blijft na de oogst namelijk enkele weken liggen op het land waardoor de vezels van de plant afgeweekt wordt, een proces dat roting genoemd wordt. Tijdens dit proces weken de vezels los van de stengel dankzij regen, dauw en zon. Een volgende stap in het proces is het zwingelen van de vlasvezels waarmee de vlasvezels verder ‘gezuiverd’ worden.

Heropleving vlassector na moeilijke decennia

De regenschade is een forse domper voor de vlastelers die ook vorig jaar door de droogte tegenvallende opbrengsten kenden. De laatste twee jaren vormen een breuk met het voorbije decennium waarbij de vlasteelt aan een enorme opmars bezig was. Het gewas, dat traditioneel verwerkt wordt tot linnen in de textielsector, heeft zware tijden gekend door de opkomst van synthetische vezels na de tweede wereldoorlog.

Deze terugval heeft de sector inmiddels achter zich gelaten, meent Jan Sijnave. Er is sprake van een revival van vlas die hij mede verklaart door de toegenomen aandacht voor duurzame kledij en duurzaamheid in het algemeen. “Vergelijk het met de trend van fast food naar slow food. Er is vanuit de maatschappij steeds meer vraag naar duurzame kledij waarvan de productie lokaal en traceerbaar is. Daarnaast zie je dat in de modewereld bekende designers naar linnen grijpen. Ook dit werkt uiteraard stimulerend.”

Ook constateert de belangenvertegenwoordiger dat vlas steeds meer in industriële toepassingen gebruikt wordt. "Vlas is van nature een zeer lichte, sterke en stijve vezel. De vlasvezel geniet mede hierdoor de laatste jaren van een groeiende interesse als functionele grondstof voor innovatieve, vaak hoogtechnologische materiaaltoepassingen zoals kunststoffen en composietmaterialen."

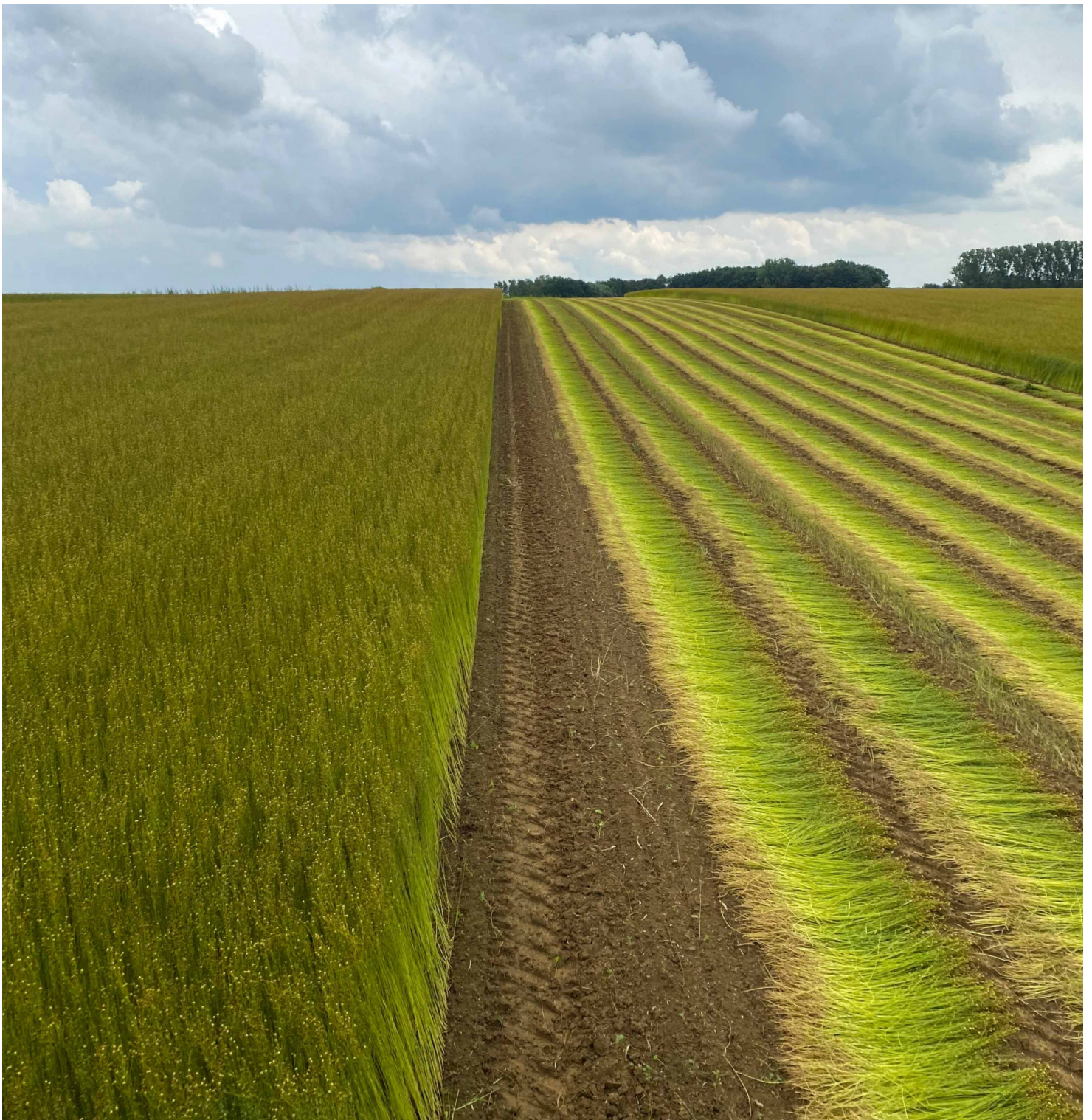
“ Op termijn kan de boot verkruid worden en dienen als meststof in de landbouw

Dirk De Munter - Botenontwikkelaar uit Gent

Door de hernieuwde interesse in het product, is er sprake van een spectaculaire opleving van de vlasteelt, constateert de directeur van het Vlasverbond. "Het Belgische areaal is op 10 à 15 jaar tijd naar schatting verdubbeld tot méér dan 19.000 hectare in 2020." België, Noord-Frankrijk en Zuid-Nederland gelden traditioneel als de bakermat van de vlasteelt en verwerking en zijn dat nog steeds. Veel nijverheid is daarentegen in de loop der jaren weggetrokken naar lage loonlanden. Zo vindt het spinnen van de vezels tot garen veelal plaats in China en India. "We zien de laatste jaren echter wel een terugkeer van het spinnen en het weven naar West-Europa toe", aldus Sijnave.

Spreiding areaal en opvolging met satellietbeelden

De uitbreiding van het areaal, waarbij er vooral in contractvorm geteeld wordt, heeft een aantal logistieke mogelijkheden met zich meegebracht. "Doordat de teelt een rotatiefrequentie heeft van zes jaar moet de eerste verwerker constant op zoek naar nieuw land, meestal wel bij dezelfde landbouwer", aldus Sijnave die ook stelt dat vlasteren de afgelopen jaren steeds meer percelen zijn gaan bewerken in Nederland en Noord-Frankrijk om zo ook de risico's van het weer te spreiden.

Vlas wordt met wortel en al uit de grond getrokken, oftewel gesleten

Deze geografische spreiding en de korte teeltduur die een goede opvolging essentieel maakt, heeft ervoor gezorgd dat telers veel reistijd aan gewasopvolging kwijt zijn. Dit gegeven heeft de telers ertoe gebracht bij de Vlaamse onderzoeksinstituten Inagro, ILVO en VITO een verzoek in te dienen voor het uitwerken van een monitoringstool. De werking van deze tool, die functioneert op basis van satellietbeelden, lijkt voornamelijk veelbelovend (zie uitgelicht artikel onderaan).

Sijnave omschrijft de teelt als duurzaam en rechtlijnig waarbij weinig onderhoud vereist is en ook geen nood is aan irrigatie. Daarnaast past het – mits het respecteren van een teeltrotatie van zes jaar – goed in een gemengd teeltplan. De sappen die bij de roting vrijkomen, zorgen voor vruchtbare grond. Een andere eigenschap van vlas is dat het tijdens de teelt meer CO₂ opslaat dan het uitstoot. Het kan hierdoor volgens Sijnave de komende jaren een belangrijke rol spelen in de bio-economie, toepassingen voor langdurige CO₂-opslag en CO₂-farming. “In samenwerking met de Vlaamse universiteiten en met onderzoeksinstituten ILVO en Inagro wordt continu naar nieuwe industriële toepassingen gezocht, volledig in lijn met de strategie van de Vlaamse regering richting de bio-economie”, stelt hij.

Dirk De Munter ontwierp een boot op basis van vlasvezels

Duurzame boot gemaakt van vlas

Ook de industrie zelf zit niet stil. Zo ontwikkelde de Gentse ondernemer Dirk De Munter een recept voor de bouw van een boot uit vlasvezels. Hij ziet veel marktpotentieel in een duurzame boot die van natuurlijke, lokale vezels is gebouwd. “Anders dan de niet-recycleerbare boten die nu op de vuilhoop belanden of op de bodem van de zee”, zegt hij.

De composiet waaruit de boot is opgebouwd bestaat uit basalt en vlas. De basalt- en vlasdoeken worden in verschillende lagen aangebracht op een mal. “Vervolgens wordt het geheel vacuüm getrokken en wordt er een groene epoxy toegevoegd die voor een vermenging van de materialen zorgt waardoor de compositie uiteindelijk vorm krijgt”, legt De Munter uit.

De basismaterialen en de vacuüm infusie methode resulteren volgens de ondernemer in een grote mate van recycleerbaarheid. “Op het einde van de levensduur kan de boot vermalen worden en kan dit materiaal, na verwarming, dienen als basis voor andere producten.” Op termijn wil de zaakvoerder van Eco2boats de mate van recycleerbaarheid nog verder op voeren. “De gebruikte ecologische epoxy is op dit moment zo’n 60 procent plantaardig. Dat willen we opvoeren naar 100 procent. Vanaf dat moment kan de boot verkruid worden en dienen als meststof in de landbouw.”

De Munter wilde dit jaar met Eco2boats in productie gaan, maar door corona en torenhoge grondstofprijzen liep de lancering vertraging op. Streven is nu om in 2022 met een prototype van de vlasboot het kanaal over te steken. Dit project zal uitgevoerd worden door Yoni De Munter die de startup van zijn vader overneemt.

Uitgelicht

Met satellietbeelden de vlaseelt op afstand monitoren en finetunen

nieuws

De Vlaamse onderzoeksinstituten Inagro, ILVO en VITO werken samen aan een monitoringstool voor vlaseelers. Die tool zal hen vanop afstand info geven over de gewasstand van h...

🕒 28 JUNI 2021

[Lees meer](#)

Bron: Eigen verslaggeving

Beeld: Thomas Picavet

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra